

KUIVADE METSAELUPAIGATÜÜPIDE (2180, *9010, *9020, 9050, 9060, *9180) TEGEVUSKAVA

Meelis Suurkask
Keskkonnaamet
17. september 2026

KESKKONNAAMET

Miks on vaja koostada metsaelupaigatüüpide tegevuskavasid?

Tegevuskava koostamise nõue tuleneb

- **Looduskaitseseadusest § 25¹ lg 1.** *Tegevuskava koostatakse elupaiga soodsa seisundi tagamiseks, kui seisund on ebasoodne või kui seda nõuab rahvusvaheline kohustus.*
- **Euroopa Liidu loodusdirektiivist (92/43/EMÜ).** *LA artikkel 6 p1*
- **EL looduse taastamise määrusest (2024/1991).** *Taastamise määruse kohaselt tuleb riiklik taastamiskava ja mõõdetavad eesmärgid esitada 2026. aastal.*

Kuivade metsaelupaigatüüpide tegevuskava eesmärk

Tegevuskava eesmärk on **tagada loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide säilimine ja nende soodsa seisundi saavutamine Eestis, selleks:**

- sätestab kava **lühiajalised** (2030) ja **pikaajalised** (2050) eesmärgid
- **määrab** kava **soodsa võrdluspindala** (eesmärk aastaks 2050)
- toob välja **elupaigatüüpide seisundit mõjutavad mõjutegurid ja meetmed**
- planeerib **tegevused** eesmärkide saavutamiseks
- **annab ülevaade hetkeolukorrast**

Tegevuskava koostamine

Kuivade metsaelupaigatüüpide tegevuskava koostasid Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti, Tartu Ülikooli, Eesti Maaülikooli, RMK, RAMi, ELFi ja Eesti Erametsaliidu esindajad

Ajajoon

- **juunis 2020** algatati metsade tegevuskavade koostamine nõupidamisega Tartus
- **aprillis 2023** valmis kuivade metsaelupaigatüüpide tegevuskava esmane variant
- **veebruaries 2024** algatati kuivade metsaelupaigatüüpide taastamisalade valikuprotsess
- **juulis 2025** valmis kuivade metsaelupaigatüüpide tegevuskava eelnõu, mis saadeti ametkondade vahelisele kooskõlastamisele
- **septembris 2026** kuivade metsaelupaigatüüpide tegevuskava avalik arutelu

Kuivade metsade elupaigatüübid

2180 metsastunud luited

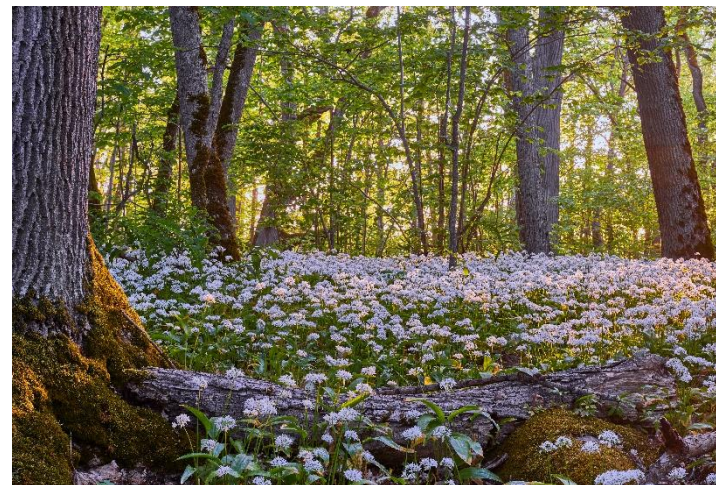
*9010 vanad loodusmetsad

*9020 vanad laialehised metsad

9050 rohunditerikkad kuusikud

9060 okasmetsad oosidel ja
moreenkuhjatistel

*9180 rusukallete ja jäärakute metsad

Kuivade metsaelupaigatüüpide looduskaitseline seisund Eestis (september 2025)

Nimetus	Elupaigatüübi looduskaitseline seisund (ha)		
	Pindala	Heas seisundis A+B	(A+B)%
Metsastunud luited	6681	2964	44%
Vanad loodusmetsad	90589	62492	69%
Vanad laialehised metsad	6741	5129	76%
Rohunditerikkad kuusikud	9222	5487	59%
Okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel	2258	1773	79%
Rusukallete ja jäärakute metsad	570	489	86%

Elupaigatüübi seisundit peetakse soodsaks, kui elupaigatüübi pindalast vähemalt 90% on A ja B looduskaitselise seisundiga

Kuivade metsaelupaigatüüpide kaitstus ja pindalad Eestis (september 2025)

Kaitstus	Metsaelupaigatüüp					
	2180	*9010	*9020	9050	9060	*9180
Inventeeritud elupaigatüüpe kokku (ha)	6681	90589	6741	9222	2258	570
<i>Elupaigatüübi osa (%), mis asub nn range kaitse all (reservaat, SKV, hoiuala)</i>	54%	66%	69%	55%	72%	77%
<i>Elupaigatüübi osa (%), millele on kaitse tagatud (range kaitse, kavandatav SKV, RMK piiranguvöönd, väljaspool kaitseala asuv maa, mida RMK ei raiu, vääriselupaik)</i>	90%	96%	91%	96%	96%	93%

„Range kaitse“ – alad, mis on analüüsi hetkel sihtkaitsevööndis, reservaadis ja hoiualadel. Ei ole arvestatud projekteeritava alaga.

Taastamine eesmärk aastaks 2030

Taastamismeetmed (nii aktiivsed kui passiivsed) on aastaks 2030 ellu viidud vähemalt järgmises mahus:

- metsastunud luiteid (2180) taastatud **900 ha**
- vanu loodusmetsasid (*9010) taastatud **5600 ha**
- vanu laialehiseid metsi (*9020) taastatud **300 ha**
- rohunditerikkaid kuusikuid (9050) taastatud **900 ha**
- okasmetsi oosidel ja moreenkuhjatistel (9060) **60 ha**

*Statistiliselt
arvutuslik*

KOKKU TAASTADA 7760 ha

Eeldame, et valdavalt loodusliku arengu tulemusena

Pikaajaline kaitse-eesmärk aastaks 2050

Kuivad metsaelupaigatüübid on Eestis soodsas seisundis, st **elupaigatüüpide struktuuriline mitmekesisus on suurenenud** ja need esindavad kõiki iseloomulikke looduslikke häiringurežiime ning kuivadele metsaelupaikade liikide ohustatus on vähenenud.

Soodsa seisundi võrdluspindala, et elupaigad toimiks

- metsastunud luited (2180) **6600 ha**
- vanad loodusmetsad (*9010) **90 000 ha**
- vanad laialehised metsad (*9020) **6700 ha**
- rohunditerikkad kuusikud (9050) **9600 ha**
- okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (9060) **2200 ha**
- rusukallete ja jäärakute metsad (*9180) **580 ha**

Kokku suureneb kuivade metsaelupaigatüüpide pindala 18% võrreldes eelmise aruandeperioodiga

Kuivasid metsaelupaigatüüpide seisundit mõjutavad ohutegurid

- Metsade majandamine¹
- Ümbritseva maakasutuse mõju
- Sidususe vähenemine
- Häiringurežiimi muutus ja suktsessioon
- Külastuskoormus
- Võõrliigid
- Looduskaitsetelised taastamiskonfliktid
- Kliimamuutused

¹⁾ Tegevuskavas nimetatakse eraldi nelja metsade majandamise mõjutegurit

PLANEERITAVAD TEGEVUSED

- Optimaalse kaitsekorra kehtestamine
- Kuivade metsaelupaigatüüpide kaardistamine
- **Kuivade metsaelupaigatüüpide looduslikkuse taastamine**
- Kaitstavate alade külastuste korraldamine
- Planeeringute täiendamine
- Täiendavad uuringud
- Õigusaktide muutmine

*Looduslikkuse
taastamine*

Looduslik areng

Taastamiseesmärk ja eelarve

Kaitse-eesmärgid on täidetavad **olemasolevate kaitsealade ja riigimaa baasil**

Aastaks 2030 taastada 7760 ha

Aastaks 2050 taastada 25 000 ha

Eelarve aastani 2032 on 2,2 milj eurot

- looduslikkuse taastamine 710 000
- Inventuurid ja uuringud 1 495 000

NB!

Taastatakse riigimaal, eelistatult sihtkaitsevööndis
LIFE projekti „Loodusriikas Eesti“ raames kohustus taastada 500 ha
LIFE projekti „Loodusriikas Eesti“ raames valitud 502 ha jagu taastamisalasid

Tänan!

Meelis Suurkask

Meelis.Suurkask@keskkonnaamet.ee

KESKKONNAAMET

